

Den 30. januar 2019
MFVM 758

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår erucasyre i vegetabiliske olier og fedtstoffer, camelinaolie, hjulkroneolie samt i sennep (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om at reducere grænseværdien for erucasyre i vegetabiliske olier og fedtstoffer og produkter, hvor disse indgår, samt om at fastsætte grænseværdier for camelinaolie, hjulkroneolie og sennep (komitésag). Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 8. februar 2019. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man lægger vægt på, at en grænseværdi for erucasyre i sennepsolie inkluderes i forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer, hvorved grænseværdien for erucasyre i vegetabiliske olier og fedtstoffer bestemt til direkte konsum eller til anvendelse som ingrediens i fødevarer reduceres.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed. Såfremt der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet med henblik på legalitetskontrol, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret eller absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for 2 måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig indenfor fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke indenfor en frist på 4 måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 8. februar 2019.

Formål og indhold

Forslaget fastsætter maksimalgrænseværdier for den umættede fedtsyre erucasyre i vegetabiliske olier og fedtstoffer og produkter, hvor disse indgår, samt i camelinaolie, hjulkroneolie og sennep i forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer.

Der vil fortsat være en særskilt grænseværdi for erucasyre i modernælkserstatninger og tilskudsblandinger til spædbørn og småbørn, jf. Kommissionens forordning (EU) 2016/127 af 25. september 2015 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 609/2013 for så vidt angår de særlige krav til sammensætningen af og oplysning om modernælkserstatninger og tilskudsblandinger og for så vidt angår oplysning om spædbørns- og småbørnsernæring.

Erucasyre er en ernæringsmæssigt uønsket fedtsyre, der findes naturligt i blandt andet i raps- og sennepsfrø. I de gamle sorter kan indholdet af erucasyre være op til 45-50 %. De sundhedsmæssige konsekvenser ved for højt indtag af erucasyre er, at fedtsyren kan ændre cellernes fedtnedbrydning – specielt i hjertet.

Man har igennem flere årtier forædlet forskellige rapssorter for at nedbringe blandt andet erucasyreindholdet. Rapsfrø indeholder nu et acceptabelt niveau. I den nuværende forordning er rapsolie inkluderet i grænseværdien for vegetabiliske olier og fedtstoffer.

Niveauet i sennepsfrø er fortsat højt, men der arbejdes blandt andet i Danmark på at nedbringe indholdet af giftstoffer, så som erucasyre, således at frøene kan anvendes til olieproduktion. Restproduktet kan herefter med fordel anvendes som proteinkilde i dyrefoder. Sennepsplanterne kan dyrkes, hvor rapsplanterne ikke kan. De tåler både varme og tørke.

Den hidtil gældende grænseværdi for erucasyre i vegetabiliske olier og fedtstoffer omfatter også sennepsolie. Sennepsolie, der er en meget lille nichefødevarer, hvor indtaget i EU, herunder i Danmark, vurderes at være meget lille eller slet intet, er med det nye forslag undtaget regulering. Begrundelsen herfor er, at olien har et så højt indhold af erucasyre, at den ikke vil kunne overholde en sundhedsbaseret grænseværdi og derfor slet ikke bør markedsføres som fødevarer.

DTU Fødevarerinstitutionen har bemærket, at der fortsat bør være en grænseværdi for erucasyre i sennepsolie, selv om forbruget heraf i Danmark er forsvindende lille. Såfremt forslaget vedtages, som det foreligger (hvor sennepsolie undtages regulering), vil Fødevarerstyrelsen informere erhvervet om, at sennepsolie skal risikovurderes før markedsføring, og at sennepsolie med et sundhedsskadeligt indhold af erucasyre vil blive sanktioneret af Fødevarerstyrelsen, jf. artikel 14 i fødevarerforordningen, der forbyder markedsføringen af fødevarer, der er farlige. Hvis virksomheden ikke selv har lavet en risikovurdering, vil Fødevarerstyrelsen få lavet en sådan.

Camelinaolie og hjulkroneolie er små nicheprodukter. Camelinafrø er i familie med rasp- og sennepsfrø og hjulkrone tilhører rubladfamilien, og har haft historisk anvendelse som fødevarer. I Danmark markedsføres de to olier primært som brug på huden.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af forordning nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Grænseværdierne for erucasyre fastlægges på baggrund af en risikovurdering foretaget af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA).

En vedtagelse af forslaget skønnes samlet set at betyde et styrket beskyttelsesniveau i Danmark og i EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er ikke indkommet hørings svar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at der fastsættes grænseværdier, der bidrager til at øge forbrugersikkerheden. Det er samtidig afgørende for regeringen, at grænseværdier fastsættes på baggrund af videnskabeligt baserede risikovurderinger foretaget af EFSA.

En vedtagelse af forslaget skønnes samlet set at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Man lægger vægt på, at sennepsolie inkluderes i forslaget. Sennepsolie er et meget lille nicheprodukt i Danmark, og derfor skønnes indtaget at være minimalt. Overordnet set reduceres grænseværdien i de produkttyper, som spises i store mængder (vegetabilsk olie generelt), mens det eneste produkt, der undtages, er sennepsolie, som kun udgør et meget lille eller slet intet indtag. På den baggrund kan regeringen tilslutte sig forslaget, idet man kan acceptere mindre ændringer foretaget i de afsluttende forhandlinger i form af ændring af grænseværdien under forudsætning af, at ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.